

Kuvassa vasemmalla Birger Ylisaukko-oja kertoo retkiläisille yhdistyksen Jäälinjärveen tehdyistä vesienhoitotoimenpiteistä ja siitä, mitä sillä halutaan saada aikaan. Kuvat: Anu Kauppila.

Tapio Oy:n asiantuntija Tarja Anttila oli retkellä kertomassa metsänuudistamisesta, suojavyöhykkeistä ja päivitetystä metsänhoitosuosituksista.

Maastoretkellä tutustuttiin Jäälinjärven vesiensuojelurakenteisiin ja keskusteltiin metsätalouden vesistövaikutuksista

» Anu Kauppila
» Jääli

METSÄKESKUS järjesti elo-kuun puolivälissä maastoretken Jäälinjärven ympäristöön osana Katse vesiin metsänkäsittelyssä Pohjois-Pohjanmaalla -hanketta. Retkellä perehdyttiin Jäälinjärven valuma-alueen rautaongelmaan ja kuultiin suometsien ja vesiensuojelun päivitetystä metsänhoitosuosituksista. Retkellä oli myös hyvin aikaa keskustella metsänuudistamisesta ja suojavyöhykkeistä sekä niiden merkityksestä vesistöille. Retkelle osallistui lähi- ja etämetsänomistajia, ja oppaina toimivat asiantuntijat Metsäkeskuksesta, ympäristökeskuksesta sekä Tapio Oy:stä, joka on metsän, luonnon ja paikkatiedon asiantuntija. Metsäkeskuksen hankkeen projektineuvoja **Tuija Hautanen** oli järjestämässä retkeä.

– Hankkeen tavoitteena on myös tukea ja aktivoida yksityisiä maanomistajia vesistövaikutusten vähentämisessä metsän käsittelyssä. Tällä retkellä osallistujat saavat pal-

jon tietoa metsähoitosuosituksista kuin vesien hoidosta, Hautanen kertoi.

Mukana retkellä oli myös Kiimingin-Jäälän vesienhoito-yhdistyksen väkeä ja he kertoivat yhdistyksen toteuttamista erilaisista vesiensuojelurakenteista. Rakenteilla pyritään parantamaan vedenlaatua ja monivaikutteisella kosteikko-alueella on huomioitu myös luonnon monimuotoisuus.

– Olemme toteuttaneet muun muassa laskeutusaltaana toteutetun järvaltaan sekä Kalamäen kosteikon ja pintavalutuskentät. Talkootunteja on kertynyt tuhansia, yhdistyksessä pitkään toiminut **Birger Ylisaukko-oja** kertoi.

MAA ja kallioperästä liukeneva rauta on yksi valuma-alueiden isoimmista ongelmista, niin myös Jäälinjärvellä. Rautapitoinen vesi näkyy muun muassa veden tummumisena ja näihin ongelmiin Kiimingin-Jäälän vesienhoito-yhdistys yrittää löytää ratkaisua tai ainakin helpostusta nykytilanteeseen. Ylisaukko-oja

esitteli retken alkumetreillä yhdistyksen tekemiä ratkaisuja ja saatuja tuloksia. Useampi retkelle osallistunut oli erityisen vaikuttunut yhdistyksen aikaansaannoksista ja ihmettelivät, miksei toimintaa tuettaisi enemmän.

– Rautasakka aiheuttaa veden sameutumista ja sitä kautta ongelmia niin kaloille, kasveille kuin vesistöä virkistykseen käyttäville ihmisille. Kun rauta on päässyt jo veteen, sitä on vaikea saada sieltä enää pois, Ylisaukko-oja totesi.

Retken ensimmäisellä etapilla nähtiinkin, kun yhdistyksen aktiivit tekivät vesistönhoidollisia toimenpiteitä ja Ylisaukko-oja kertoi luontaisten puhdistautumisprosessien heikentyneen, koska vesi viipyy valuma-alueella lyhyemmän aikaa. Yhdistys on tehnyt yhteistyötä myös Oulun yliopiston kanssa. Yhteisessä hankkeessa oli tavoitteena löytää ja testata keinoja vedessä olemassa olevan raudan pidättämiseen.

MATKA jatkui Jääli-Koiteli reittiä pitkin kohti suojavyö-

hykettä, missä kuultiin muun muassa Tapio Oy:n suometsien asiantuntija **Tarja Anttilan** neuvoja ja ajatuksia siitä, miten suojavyöhykkeestä saa parhaan mahdollisen hyödyn.

– Suojavyöhykkeellä tulisi ottaa huomioon, miten vesi pääsee virtaamaan ja ottaa huomioon mihin kiintoaines sadeveden mukana kulkeutuu. Kiintoaineksen huuhtoutumista mitä minimoida, Anttila totesi.

Metsänuudistaminen sekä ojen kunnostus puhuttivat paljon tilaisuuden aikana. Keskusteluissa esille nousi myös Helmi-ohjelma, jonka tavoitteena on vahvistaa luonnon monimuotoisuutta sekä yhdistyksille ja yksityisille metsänomistajille myönnettävät tuet muun muassa ojen kunnostukseen.

– Vesistön näkökulmasta turhaa kunnostusajotusta tulisi välttää ja nyt on puhuttu paljon matalammas-ta ojasyvyydestä ja sen merkityksestä. Suosimulaatorin avulla voi jokainen tutkia ojitusten vaikutusta metsänkasvuun, Anttila ja Hautanen kertoivat.

Kuvassa on selvästi nähtävissä, kuinka vesi on tummaa ja pinnan alapuolella on selvästi paljon sakkaa. Raudan päästyä veteen, sitä on vaikea sieltä poistaa, mutta sen pääsy vesistöön yritetään estää.

Paluumatkalla keskustelu kävi kuumana niin metsien raivaukseen ja hoitamiseen kuin myös vesistöjen kuntoon ja luonnon monimuotoisuuden tulevaisuuteen liittyen. Vajaan kahdenkymme-

nen retkeilijän joukko kiersi paluumatkalla myös Kokkohaaran kosteikon kautta, missä Ylisaukko-oja esitteli kosteikon toimintaperiaatteita sekä alueen rakennusvaihteita.